

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Ali je gospod baron pozabil?

Beseda dana — vez velja.

Deželni zbor kranjski se snide danes na kratko zasedanje. Značilno je to sklicanje, da ga je priporočala kranjska deželna vlada. Tekom zadnjega pol leta imamo namreč zaznamovati v našem domačem parlamentarnem življenju tako važne dogodke, da deželna vlada, oziroma njen šef, deželni predsednik baron Schwarz nikakor ne bi mogel prezreti ali pozabiti.

Proti koncu zimskega zasedanja našega deželnega zbora je deželnozborna večina z enim glasom večine proti narodno-naprednim glasovom in glasovom nemškega veleposestva nasilno anulirala mandata poslance Ribnikarja in Reiserja. Deželna vlada in njen reprezentant v deželnem zboru ni čutil nobene potrebe izvajati vsled tega katerekoli konsekvence. Niti akademične izjave nismo čuli iz ust cesarskega namestnika, čegar naloga bi bila z vsjo energijo zastopati stališče pravice in poštavnosti. Pol leta je minilo, predno so bile dopolnile deželnozbornske volitve za poslance stolnega mesta kranjskega razpisane. Mandat bivšega deželnega glavarja pl. Šukljeta je bil izprazen komaj dobrih štirinajst dni pred izgovor mandator poslance Ribnikarja in Reiserja, a nadomestne volitve v Beli Krajini so se že izvršile začetkom marca. Ni dvoma, da je deželna vlada postopala v slučaju ljubljanskih mandatov neprimerno drugače kot pri razpisu dolenskega mandata, ker znaša diferencja v razpisu termina več kot pet mesecev.

Proti zavlačevanju razpisa ljubljanskih deželnozbornskih volitev so se pa vlagali najodločnejši protesti, kakor tudi ponovni pozivi, da naj se volitve nemudoma razpišejo. Več političnih društev in več javnih shodov je v ostrih resolucijah dalo v tem oziru duška. Klub narodno-naprednih deželnih poslancev, kakor tudi izvrševalni odbor narodno-napredne stranke sta odločno zahtevala od deželne vlade takojšen razpis volitev za vakantna mesta ljubljanskih deželnih poslancev. Opetovano je tudi v imenu narodno-napredne stranke interpeliral pri deželni vladi zastopnik, izražajoč nezadovoljstvo, ki vlada v Ljubljani radi neopravičene zavlačevanja volitev. Na zahtevo, da naj se razpišejo čim prej nadomestne volitve pa je ekscelencja baron Schwarz navedel dva vzroka, da tega ne stori. Razpis je delal odvisen od sankcije v zadnjem deželnozbornem zasedanju sklenjene izjemne občilne volilne reda za Ljubljano, po katerem naj bi bilo omogočeno tudi pri deželnozbornskih volitvah voliti kmetom iz ljubljanske kolice v mestu samem. Drug vzrok, da ne razpiše volitev pa je navajal baron Schwarz izgovor, da volitev itak ni nujna, ker se deželni zbor pred decembrom itak ne snide.

Ni nobenega dvoma o tem, da je deželni predsednik baron Schwarz s to svojo izjavo dal narodno-napredni stranki nekako zagotovilo, da se deželni zbor preje ne snide, predno niso izvršene dopolnilne volitve ljubljanske.

To zagotovilo je bilo tem očitnejše, ker deželna vlada kranjska tudi še potem ni razpisala nadomestnih volitev, ko je že pred dvema mesecema došlo Najvišje potrjenje novega ljubljanskega občinskega reda.

Baš z ozirom na vse te dogodke, je za našo deželno vlado značilno, da je deželni predsednik baron Schwarz priporočal v teko-

čem mesecu sklicanje deželnega zbora, četudi samo na kratko zasedanje.

Saj je pa brez dvoma zavlekla deželna vlada razpis volitev le na željo in zahtevo deželnega odbora, oziroma vodstva S. L. S. Čisto opravičeno bi nosil sedaj deželni odbor, oziroma deželnozborna večina sama vse posledice, ki nastajajo zanjo vsled takega postopanja. Deželna vlada pa nikakor ni zato tu, da bi na tak način krajšala pravice ljubljanskega mesta in jačila itak zelo pičlo večino deželnega zbora. To stori brez velikanske odgovornosti tem težje, ker hoče S. L. S. zopet porabiti ugoden trenutek, da na brezvesten način brez zadostnega zastopstva ljubljanskega mesta bolj nemoteno oškoduje itak desolatne deželne finance.

V danem slučaju pa sicer ni toliko angažirana oseba barona Schwarz kot šefa dežele kranjske, marveč tu gre pred vsem za osebo verodostojnost in osebno poštenje njega ekscelence. Dva čisto navadna in priprosta človeka smatrala bi tako izjavo, kakršno je dal baron Schwarz narodno-naprednemu odposlancu v zadevi nadomestnih deželnozbornskih volitev ljubljanskih, za obvezno in močasto zagotovilo. Iste besede, nekako ista obljuba, storjena od tako visokega dostojanstvenika kot je njega ekscelencja baron Schwarz, nikakor ne more imeti manjšega pomena in manjše važnosti. To pa tem manj, ker se je narodno-napredna stranka končno zadovoljila z zgoraj omenjeno izjavo deželnega predsednika in je opustila vsako nadaljnjo intervencijo in akcijo glede razpisa volitev, kar bi seveda v nasprotjem slučaju nikakor ne storila.

Proti sklicanju deželnega zbora tem odločnejše protestiramo, ker se je kompletiranje mandatov ljubljanskih poslancev na tak frivolni in ostuden način onemogočilo.

Naš protest seveda danes ne more ničesar na stvari izpremeniti. Sklicanje deželnega zbora kranjskega pa je značilno za politično moralo v naši deželi. Jasno je, da se neha vse, ako deželni šef deželnozbornsko manjšino, ki je na noben način ni mogoče prezreti, na tak način vodi za nos. Opravičeno pričakujemo, da bodo narodno-napredni poslanci zahtevali od kavalirja ekscelence barona Schwarz pojasnila, kako je mogel glede razpisa volitev ljubljanskih deželnih poslancev s svojo izjavo varati celo napredno javnost. —ka.

Usoda štajerskega deželnega zbora.

Celje, 20. julija 1912.

Komedija v Gradcu z imenom »Pogajanja za delazmožnost štajerskega deželnega zbora«, se je torej zopet začela. Sedaj je kratka pavza in prihodnji prizor, katerega bo vsaj deloma videla tudi javnost, se bo začel igrati koncem avgusta. Od januarja l. 1910. se sedaj že vrši ta skoro ostudna komedija, torej je tretje leto. Da bodo cenji čitatelji »Dneva« tudi izven Štajerske si na jasnem, moramo poseči v zgodovino nekoliko nazaj.

Ko se je po volitvah l. 1909. sestel deželni zbor k jezenskemu zasedanju, mu je kmalu bil predložen tudi proračun za l. 1910. Vseboval je za Slovence naravnost vnebovpijoče krivice. Izvrševalni odbor narodne stranke je po temeljitim pretresovanju proračuna pozval slovenske deželne poslance k stvarnemu, načelnemu in doslednemu boju zoper krivice v

proračunu in za slovenske zahteve splohi. Klerikalni poslanci, hoteli izkazati svoj radikalizem, so par dni po tem sklepu brez vseh prijav in ne da bi bili stopili tozadevno z merodajnimi političnimi činitelji v dogovor, začeli v deželnem zboru z obstrukcijo. Toda v svojem komuniizmu, v katerem so navajali vzroke za obstrukcijo, niso niti z besedico omenili krivice v proračunu, ampak so kot vzrok navedli dva nemška predloga, ki bi se bila lahko brez obstrukcije mirnim potom s sveta spravila. Vkljub temu, da je bil že prvi taktični korak klerikalcev ponesrečen, je narodna stranka se zavzela za obstrukcijo tudi javno in na shodih, baš iz razlogov, ki so bili v deželnem proračunu na dlani podani. Tudi klerikalci so uvideli, da so vzroki, ki so jih navajali v komuniizmu, nezaostni za obstrukcijski boj, ki vedno zahteva ogromnih žrtev, zato so kmalu na to začeli pisati, da gre njihov boj za — samoupravo. Vsak pameten človek na ve, da je pojem samouprave silno obširen in da bi boj Slovencev za samoupravo v celotnem obsegu na Štajerskem trajal leta in leta — brezuspešno. Dne 2. marca 1910 sta na obnem zboru klerikalne stranke v Mariboru govorila o položaju v deželnem zboru v Gradcu Robič in dr. Korošec, a glejte, o zahtevi po samoupravi ni bilo besedice čuti iz njiju ust. Septembra istega leta so se pogajanja zopet pričela, a zopet ne na bazi samouprave ali bazi krivic v proračunu, ampak kakor je 17. sept. 1910 sam dr. Korošec v »Slovencu« izjavil, klerikalci so bili pri volji pustiti obstrukcijo, če Nemci umaknejo svoja predloga, (ki so jih navajali klerikalci že v prvem svojem komuniizmu!) in pa »če dajo garancije, da se bo mogel naš narod vzhodno mirno in prosto razvijati«. Že dne 25. sept. pa je isti dr. Korošec na nekem shodu v Mariboru izjavil, da so klerikalci pri volji sprejeti neutralni delovni program vlade, »če bo nudil garancije za miren razvoj slovenskega naroda v gospodarskem in narodnem oziru«. Da so vse to cenene fraze, ve vsak politično misleč človek.

Dne 27. sept. 1910 pa se je nenadoma pojavila nova zahteva klerikalcev: delitev deželnega šolskega sveta. In glejte, že 28. sept. so klerikalci to svojo zahtevo formulirali tako, da zahtevajo samo pomnožitev deželnega šolskega sveta za enega slovenskega in enega nemškega člana. To se je zgodilo, kakor splošno znano, po dogovoru z nemškimi klerikalci. Naši klerikalci so hoteli v deželnem šolskem svetu imeti človeka, ki bi igral vlogo špicelnika in denuncijanta proti naprednemu slovenskemu učitelstvu. Zakaj da bi mi Slovenci bili s pomnožitvijo deželnega šolskega sveta za enega Slovence, obenem z enim Nemcem narodno kaj na boljšem, to verjame danes samo še kak političen otrok, posebno še, če ne ve, da so naši klerikalci tudi v to privolili, da pride obenem z enim slovenskim in enim nemškim klerikalcem tudi še en nemški nacionalce več v deželni šolski svet. Od tistega časa naprej so se pogajanja od časa do časa zopet pričela, a vedno breuspešno, in slovenski klerikalci so vedno in vedno zopet menjavali svoje zahteve. Da, lanko jesen so v svojem organu »Straža« celo izjavili, da puste začasno ob strani vse narodne zahteve, če se jim dajo gospodarske koncesije. Še ponzee so zopet našli nov vzrok za obstrukcijo v nameravanem zvišanju doklad...

Kaj vidimo iz tega? Da so klerikalci napravili iz resnega, globoko v naše narodno in

gospodarsko življenje segajočega boja žalostno in sramotno karikaturu, nevredno slovenskega imena, strankarsko komedijo, katere se moramo Slovenci sramovati. Strankarski profit so hoteli izbiti za sebe, in ker se jim ni posrečilo, so pustili trpeti slovensko ljudstvo nedogledno škodo v gospodarskem oziru. Da narodna stranka v takem boju ni mogla več sodelovati, je jasno.

Da slepe slovensko ljudstvo, vpijejo klerikalci vedno, da narod vsled njihove komedije ne trpi nobene škode. O tem tukaj obširno razpravljati, se nam zdi nepotrebno. Saj o škodi v gospodarskem oziru bi vedeli pripovedovati naši vinogradniki, katerim so izostala brezobrestna posojila in druge podpore, bi vedeli pripovedovati občine, okrajni zastopi, ki morajo že dve leti čakati na podpore za popravilo in gradnjo cest in imajo že na desetisoče kron škode, bi vedeli pripovedovati tisoči delavcev, ki so ob žetevih, ker se reke ne regulirajo, bi vedeli pripovedovati kmetje ob Dravi, Muri in drugod, ki jim neregularne reke in potoki poplavlajo in odplavljajo zemljo itd. Mirne duše trdimo, da prehaja ta gospodarska škoda že v milijone. In v očiglednem dejstvu si drznejo še klerikalci farbat ljudstvo, da ne trpi nobene škode. Zakriti hočejo pač s tem svojo nedoslednost v obstrukcijski taktiki, ki Nemcem v vsej nagoti kaže neresnost klerikalnega boja in jih baš zato še utrja v neodoljivosti, zakriti hočejo nadalje svoj pohlep po strankarskem profitu, ki ga hočejo doseči v tem »boju«, in zakriti hočejo končno svojo nesposobnost, voditi načelen in stvaren boj za zahteve slovenskega ljudstva.

Najbolj ilustrira pač klerikalno nedoslednost dejstvo, da so klerikalni poslanci, ki vpijejo o zavzoženem deželnem gospodarstvu, leta 1909., ko so komaj prestopili prag deželne zbornice, glasovali vsi brez izjeme za zvišanje deželne doklade na pivo, ter tako nemškonačijonalni večini sami dali v roke sredstva za »zavzoženo gospodarstvo«.

Sila na obeh straneh (pri nemški nacionalni večini, ker je s svojo gospodarsko umetnostjo pri kraju, in pri naših klerikalcih, ker se ljudstvo samo punta proti klerikalni obstrukcijski taktiki in ker je v klerikalnem klubu samem glede obstrukcije neudolno!) je sedaj zopet privedla do novih pogajanj. Glede izida nočemo biti preroki. Eno je gotovo: če pride do delazmožnosti deželnega zbora, ne bodo imeli slovenski klerikalci pokazati niti na najmanjši uspeh, ki bi bil za slovensko ljudstvo na Spodnjem Štajerskem koristen. Če pa imajo klerikalci le še količkaj politične raisone in če le še klikaž drži na svojo politično reputacijo, ne morejo več nazaj, ampak morajo vztrajati pri svojih zahtevah. V tem slučaju seveda pride do razpusta deželnega zbora in na zimo ali na spomlad do novih volitev.

Slovenski naprednjaki stojimo z ozirom na izkušnje zadnjih let in še bolj z ozirom na čast in dobro ime slovenskega ljudstva odločno na stališču, naj se z novimi volitvami napravi tabula rasa čez preteklost in sedanjost. Mi nimamo ničesar izgubiti, kvečjemu lahko kaj pridobimo, zakaj eksplozivne tvarine se je tekom zadnjega časa med našim ljudstvom dovolj nabralo. Da se klerikalci glede pridobitve trškega mandata kruto motijo, bodo pokazale volitve, a tudi v marsikaterem drugem okraju se bodo klerikalne trdnjave močno tresle.

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

In zato sem skočil z nekakim bojnim krikom proti njemu, da mu zadam z obema nogama par silnih brc. Tisti hip pa so mi zletele pete v zrak; pred očmi se mi je zaiskrilo, kakor takrat pri Slavkovem, padel sem na tla in udaril z glavo ob kamen.

Ko sem se zavedel, sem sedel v jako revno opremljeni sobi na poljski postelji. Glava mi je brnela, kakor da se zdajpazdaj razpoči, in ko sem potipal za čelo, sem začutil nad očesom bunko, veliko kakor laški oreh. Oster duh je vladal po vsej sobi; zasledil sem, da prihaja od papirja, napojenega z jesirom, ki so mi ga bili položili na bunko. V kotu izbe je sedel jeznega obraza strašni možiček; koleno je imel razgaljeno, starejši pa mu ga je drgnil z mazilom in se kregal brez prenaha.

»Takšne oslarje nisem videl svoje žive dni!« sem ga slišal godrnjati. »Cel mesec dni sem se trudil s tabo, in zdaj, ko si vendar že enkrat gibčen kakor riba v vodi, se spopadeš dva dni pred dirko s takimle pritepenim fujcem!«

»Tak nehaite že!« ga je prekinil oni odločno. »Prav dober trener ste, Jim, toda svoje čvakanje si lahko prihranite.«

Toda stari se ni dal oplašiti.

»Da, da,« je nadaljeval, »kako pa naj človek ne bo divji! Če se koleno ne zaceli do priložnosti, ti bo predla slaba, kakor gotovo mi je ime Jim, in potem boš čakal, preden zopet kdo stavi uate.«

»Kaj, slaba predla?« je zarenčal drugi, »tega ni pri meni! Menda ne veste več, da sem zmagal že devetnajstkrat! Kaj bi pa vi napravili, če bi prišel takle falot in bi vam hotel strgati obleko z života?«

»Ssst! Mirno bi mu jo bil pustil in nagnal potem vojake za njim, kakor sva storila tudi zdaj. In kmalu bi imel zopet svoje stvari!«

»Hudiča! Ne dam se rad motiti, kadar se vadim! Če pa pride človeka dražiti takle Francozi, ki še zemlje ne zna prav stisniti, vzkipi zolč tudi mirnemu človeku! Saj nisem mislil na to, da bo brcal z nogami!«

»Ali si menil, da je študiral Broughtonova pravila? Takšna ideja! Ljudje tam onostran kanala vedo o borjenju toliko kakor slepec o barvah!«

To mi je bilo pa že preveč! »Messieurs,« izpregovorim, »vajin pogovor mi sicer ni čisto jase, toda vaše zadnje besede so bile jako neumne! Mi Francozi razumemo borjenje tako dobro, da smo posetili že skoro vsa glavna mesta v Evropi in si ogledamo prav kmalu tudi London. Toda mi se borimo, kakor pristojni vojaki, ne pa kakor pobalini! Razumete? Vi me bijete po glavi, jaz vas suvam z nogami — to je otročja igra. Dajte mi meč v roke in vzemite sami enega, da vam pokažem, kakšna je navada pri nas tam onostran kanala!«

Med tem govorom sta me gledala onadva v svoji angleški odkritosti z začudenimi očmi; nato pa meni starejši: »No, veseli me, musjé, da niste čisto nrtvi! Ne bil bi se nadejal, ko sva vas nesla noter! Vidite, vaša glava še zmerom ni predebela za najboljšo pest v Bristolu!«

»Smešni ste bili pa tudi,« se vmeša drugi. »Zaletli ste se vame, kakor mlad petelin. Jaz, ne bodi len, zamahnem z desne — rsk! pa ste ležali na tleh! Moja krivda ni, musjé, svari!

sem vas!«

»No, potolažite se,« povzame Jim, in njegove besede so bile podobne čestitki, »to je in bo za vas lep spomin. Se vsaj lahko pohvalite, da ste se seznanili z najboljšo pestjo v Bristolu, ki se je šolala pri Jimu Hunterju!«

»Trdih udarcev sem že vajen,« pravim jaz, odpnem si uniformo in odkrijem gleženj, da jima pokažem svoje brazgotine; tudi pri očesu sta morala pogledati mesto, kjer me je bil ranil tisti pop s svojim šilom.

»Bogme, ta zna res več ko hruške peč!« reče mali priznalo.

»S takim bi prišel tudi pri nas do časti!« se oglasi drugi. »Šest mesecev traininga, pa bi videl, kaj bi se napravilo iz njega! Škoda, ker mora v ječo nazaj!«

Ta opazka mi ni bila prav nič povseči; zapnem si suknjo in vstanem s postelje, rekoč: »Zdaj bi vaju prosil, da me pustita dalje.«

Toda trener odkima in pravi: »Ne morem vam pomagati, musjé! Srce me boli, da moram poslati takega moža nazaj; toda kupčija je kupčija, in tu gre za dvajset funtov nagrade. Že davi so prišli vprašat po vas, in čez nedolgo bodo zopet tu.«

Srce mi je skoraj zastalo. »To menda ne pomeni, da me hočeta izdati?« vzkliknem. »Dvakrat dvajset funtov dobita, kakor hitro stopim na francoska tla, na to vama dam besedo!«

Toda onadva sta le majala z glavo. Prosil sem, rotih, govoril o tovarištvu hrabrih mož in o angleškem gostoljubju — vse zaman! Da, prav tako bi se bil lahko obrnil do enega izmed obeh lesenih kijev, ki sta slonela poleg mene; kajti na njih obrazih ni bilo videti niti najmanjše sledi sočutja.

»Kupčija je kupčija,« je ponovil stari, »in

sploh, kako bi mogel tale prihodnjo soboto k dirkam, ako pride na dan, da je pustil pobegniti vojnega jetnika? Ne, ne, tega ne moreva tvegati.«

Tak je bil torej ves uspeh mojega dela in truda! Gnali me bodo nazaj kakor ubogo, nemumno ovco, ki je udrla iz stajle! Šišal sem bil dovolj, da sem poznal šibko stran teh dveh mož, in hotel sem jima pokazati, da je Etienne Gérard najstrašnejši, kadar ga zapušča sleher na nado. Z enim skokom je bil pri kijih, pograbil enega in ga zavil preteče nad glavo mallega Herkula.

»Storite torej, kar mislite, da morate,« sem vzkliknil, »toda za sredo vam hočem še pokvariti veselje.«

Možak je zaklel, in videlo se je, da hoče planiti nadme; toda njegov učitelj ga je objel z obema rokama in ga pritisnil na stol, kričeč na ves glas:

»Ne boš! Ti že pokažem, fant!« In obrnivši se k meni: »Tecite, Francozi! Podplate pod pazduho! Naglo, naglo, preden se mi iztrga!«

Tega si nisem dal dvakrat reči; stekel sem skozi vrata na prosto. Toda komaj sem začutil na čelu sveži zrak, že me je popadla omotica, in moral sem se nasloniti, da ne padem. Kaj sem bil na tudi prestal! Ali je bilo čudež, da sem po pomanjkanju in naporih zadnjih dni zadel celo jaz ob mejo svojih moči?

Tako sem stal s svojo težko suknjo in poltlačnim čakom; glava mi je bila padla na prsi, oči so se mi zapirale. Storil sem bil, kar sem mogel. Dalje ni šlo več. Zdajci pa me vzdrami peket konjskih kopit, in ko pogledam kvišku, vidim sivobreda dartoorskega guvernerja, ki stoji nedaleč od mene s šestimi vojaki na konjih!

DOPISI.

Iz Bleda. Naše letovišče, ki se odlikuje po svoji naravni lepoti, še vedno nima toliko privlačne silne, kakor druga letovišča, ki so šele v novejšem času postala bolj znana. Našemu kraju manjka pred vsem reklame. Seveda stane mnogo denarja, ako hočemo, da postane Bled po celotnem cesarstvu in tudi čez mejo znan turizem in letoviščarjem. Zaklicati bi morali: Pridite k nam, ki si hočete odpočiti v čistem zraku in uživati rajsko lepoto. Kajpak da ne dobi tujec pri nas istih udobnosti in ugodnosti, katere dobi drugod po modernih letoviščih. Nimamo še vodovoda, ne elektrike. Obeta se nam oboje, ali kdaj bosta načrta izpeljana, to Bog ve. Po mnogih vilah in gostilnah ni mogoče dobiti dobre pitne vode in morajo na studenec ponjo. Acitelenska luč je upeljana skoraj po vseh hotelih in restavracijah in težko se bo do posestniki ločili od nje, ko jim bodo ponujali električno luč. To pa zaradi velikih stroškov. Bled je na zunaj res lep, ali na znotraj je pokvarjen radi dolgov, ki ga tlačijo. Zato je tudi napredek počasen in težaven. No vendar gremo naprej. Letos se je namreč glede udobnosti marsikaj na bolje obrnilo. Na gradu je restavracija in dohodki in sprehajalščica po gozdu proti gradu so dovoljena in odprta, kar prej ni bilo. Vzrok te spremembe je, da je grad kupila neka dunajska družba, da je steze na grad, odkoder je najkrajši razgled po okolici, odprla in dovolila vsakemu prosto pot. Letovišče pa do zdaj gotovo bolj zadovoljni, kot prej, ako jim je na vsaki stezi zaprla sprehod tablica z napisom: Prepovedana pot. Grajska kopel se je letos razširila za 80 kabin. Ob lanskim vročini se je kopalo na dan po 6—800 ljudi, da do krat niso mogli vsi na vrsto, zato so kopeli povečali. Da se je poštini urad preselel v večje in lepše prostore, je znano. Rečica in vile ob kolodvoru dobi nov poštini urad pod imenom Bled 2, dočim bo stari obdržal ime Bled 1. Odpreti bi se moral že 16. jul. zdaj se govorči, da bo začel poslovati 1. avgusta. Velikega pomena posebno za razvoj tujkega prometa bo gotovo ta novi poštini urad za »Zako«, kjer ostane čez poletje veliko letoviščarjev. Pa tudi pozimi ne bo brez dela. O tem se bodo pričeli vsi tisti, ki so ustanovitev več letovišč. Prej hotel Maliner, zdaj parkhotel je prenovil novi lastnik lepo in okusno. Moral je globoko seči v žep, ko ga je na dražbi kupil, in tudi popravila so ga stala mnogo tisočakov, predno je staro podrtijo preuredil v moderno poslopje. Upamo, da bo vse to ugodno uplivalo na obisk in povzdignilo ugled in blagostanje našega najlepšega kraja na Gorenjskem.

Sokolska slavnost v Sevnici. Dan 14. julija 1912 ostal bo, ne le Sevnčanom, ampak vsem, ki so ta dan prišli v Sevnico, v prijetnem spominu. Ob 2. uri popoldne pripeljal je vlak brate Sokole iz Celja, St. Jurja, Hrastnika, Radeč in Ljubljane; na kolodvoru jih je pozdravil starosta sevniskega »Sokola« dr. Drnovšek. Na vozeh so prišli bratje iz St. Janja in iz Mokronoga; nasproti njim je šla deputacija sevniskega Sokola. V vlakom ob pol 4. uri prišli so Sokoli iz Rajhenburga, Brežice, potem oba »Sokola« iz Zagreba, t. j. hrvaški in srbski. Tudi drugih gostov se je pripeljalo mnogo. Na kolodvoru je zopet starosta sevniskega »Sokola« pozdravil vse prišlece, na kar se je cela sokolska armada podala v trg. Pri slavoloku, ki je stal zraven hiše g. Pišna, pričakovalo je Sokole mnogobrojno občinstvo; slavolok bil je po načrtu Križa opremljen in lepo ovenčan. Tukaj je starosta sevniskega Sokola dr. Drnovšek še enkrat vse brate Sokole pozdravil, pripovedajoč zgodovino mladega sevniskega Sokola; nato je Sokole pozdravil g. Mijo Štarki, sevnikiški župan v imenu občine, želeč jim, da se na domači — bratski zemlji prav dobro počutijo; nato je pozdravila Sokole v imenu sevniskih Slovencek gospodinja Cita Kurentova, povdarjajoč, da je Sokol sovražnik teme, da hrepeni po luči in želi le luči. Sicer pa je nek gospod, ki je ta govor pri oknu Pišnove hiše poslušal, v »Straži« pisal, da je »neka kršotica čivilka«. Ne zamerimo mu, vsakdo piše in govori, kakor se je učil... Jupiter Pluvius je bil očitno od nemškutarjev podkupljen, kupal se je precej časa; vendar pa je v odličnem trenutku ostal mož. Ves popoldan je bilo lepo, hladno vreme. Vsa Sevnica je bila v zastavah; naravnost umetno okrašena je bila hiša g. Cvenkel-na, oziroma balkon te hiše, kojeja je okrasila gospa Verbičeva; pa tudi gospa Cvenkel je storila vse mogoče v okrašenju. Ko so sokolske čete, broječe 160 mož, po taktih vrle premorske godbe korakali skozi trg na slavnostni prostor, obsipavale so jih vrle Slovence iz vseh narodnih hiš s šopki; med glasniki, iz srca prihajajočimi živio-klici prikor-kali so do telovadišča. Tukaj je bilo že vse živo; našel si tukaj ljudi vseh stanov, našel si pa tudi vsega, česar si iskal. V raznih šotorih, seveda lepo okrašenih, so sodelovale gospe Starkova, Korberjeva in dr. Slechetova, Smoletova, Doklerjeva in Križanova. Medtem pa se je vršila telovadba; nastopala so razna društva v prostih vajah, na bradli in na drogu. V prostih vajah so osobito ugajali Srbi; pa tudi ženski naraščaj je žel mnogo pohvale. Cvetlice prodajala nam je ga. Kurentova z njeno že zgoraj omenjeno hčerko in nekaterimi drugimi mladenkami; pa tudi majhna hčerka gosp. Cvenkel-na, ki je prinesla cvetke iz Savinjske doline, bila je ena glavnih opor Sokola, ker je vse cvetke, kar jih je prinesla seboj, za »drag denar« v korist Sokolu spečala. Med gosti je zavladalo prijateljsko razpoloženje. Prekmalu je prišel čas ločitve; ker pa bo sevnikiški Sokol berz dvoma večkrat priredil kako slavnost, — če tudi ne v tem obsegu, kakor tokrat — bomo se menda zopet kmalu videli. Vsem bratom Sokolom, vsem dragim gostom, osobito tudi vsem sevnikiškim damam izrekamo tem potom našo najsrdečjšo zahvalo za njih trud in požrtvovalnost, in kličemo: Tako naprej! Kopitarska tovarna razobesila je ta dan frakfurterico; pa to Sevnice menda se ne bo pomemilo.

POLITISKA KRONIKA.

Italijansko-turška vojna. Po razburljivih poročilih zadnjih dni prihajajo sedaj zopet mirnejša poročila, temeljem katerih se da presoditi celoten utis zadnje akcije italijanske torpedne flotile, kakor se da sklepati iz italijanskega oficijelnega poročila, so imele torpedovke, ki so se splazile v Dardanele res namen napasti turško mornarico, obenem so pa izvršile važno rekognosicijsko nalogo, ker so izsledile turško mornarico, ki si ne upa na dan, temveč stoji zasidrana v Dardanelah v defenzivnem položaju. Dejstvo, da se je italijanskim torpedovkam posrečilo prodreti izvanredno globoko v Dardanele, da so torpedovke kljub obstreljevanju raz obrežnih utrd nadaljevale svojo pot naprej in se šele vrnile, ko so dosegle svoj rekognosicijski namen, izpričuje jasno, da ni vse tako res, kar se govori o fortifikaciji Dardanel. Ako se je posrečilo torpedovkam prodreti tako daleč, nastane sedaj vprašanje, kak bi bil odpor turških obrežnih utrd, da poskusi ta italijanska mornarica s svojo celoto napad na Dardanele in poskusi doseči svoj cilj. Obenem italijansko oficijelno poročilo demontira prvotno turško vest, da bi se potopile dve italijanski torpedovki. Poročilo izjavlja, da so torpedovke le neznatno poškodovane.

Gučkov o balkanskem vprašanju. Odlični ruski politik in vodja stranke oktobristov Gučkov potuje po Balkanu, da prouči ondote razmere. Bil je delj časa v Sofiji in prišel sedaj v Belgrad, kjer je obiskal, tudi ministrskega predsednika Tričkovića voditelja staroradikalcev Pašića in pa srbskega poslanika v Parizu Vesniću, ki se mudi v Belgradu radi prevzetja portfelja zunanjega ministra. Gučkov se je o položaju na Balkanu izjavil skrajno pesimistično in povdarjal, da je danes situacija jako zapletena in resna, a razmere v Turčiji so pa tako skrajno obupne, da je popolnoma opravičen dvom, ako bo moči dobiti mirnega izhoda iz današnjih razmer. Gučkov je naglašal, da ima v Turčiji bodočnost le ona stranka, ki se more zanašati na armado, ki je pa skrajno nezanesljiva. Oficirji se ne počutijo nič kaj dobro pod velikim vplivom židov, ki ga vrše ti nad mladoturškimi komitejem, a največja napaka mladoturške organizacije je težnja za centralistično in narodno idejo, ki je izzvala sedanje kritično stanje v neturških valjelih evropske Turčije.

DNEVNI PREGLED.

Izključenje naprednega časopisa od deželnozborskih obravnav. Včerašnji »Slovenec« Narod« poroča: V današnji izredni seji deželnega odbora stavljal je dr. Lampe na dež. glavarja »prošnjo«, naj izključi iz časnikarske galerije poročevalce onih listov, ki deželno gospodarstvo baje na nedostojen način napadajo in celo obrekujejo. — Klerikalna večina deželnega odbora je ta predlog sprejela, toda deželni glavar je izjavil, da bo stvar pred vsem še preiskal, ker sam dotičnih listov ne čita in da bo potem ukrenil, kar se mu bo videlo umestno. — Nasprotni predlog dež. odbornika dr. Trillerja, da naj se časnikarska galerija razširi je propadel, vendar je deželni glavar obljubil, da se bo za stvar zanimal, ker se mu vidijo pritožbe časnikarjev o nedostatkosti odkazanega jim prostora opravčene.

Nadomestna deželnozborska volitev v Ljubljani. Vlada je torej vendar enkrat razpisala nove volitve za izpraznjena deželnozborska mandata v Ljubljani. Ko je bil dne 16. maja 1911 izvoljen v Ljubljani prof. Reisner deželnozborskim poslancem so se takoj pojavili glasovi, da bodo klerikalci ta mandat razveljavili. Glasovi so se zopet ponovili, ko je prišel v poslansko zbornico tudi g. Adolf Ribnikar, ki je bil izvoljen dne 31. oktobra 1911. Takrat je organ klerikalne deželnozborske večine kar naravnost povedal, da so šli Ljubljancem zastoj na volišče, ker bosta ta mandata tako razveljavljena. Meseca decembra lanskega leta se je sestel deželni zbor kranjski k rednemu zasedanju. Takrat je bil še deželni glavar pl. Šuklje. Gotovo je, da bi klerikalna večina že takoj prve dni razveljavila mandata novoizvoljenih poslancev, katera so poslali Ljubljancem v zbornico, toda takratni deželni glavar pl. Šuklje se je odločno uprl tej nakani večine, kateri je pripadal tudi sam, ker je videl v razveljavljanju Ribnikarjevega in Reisnerjevega mandata nasilstvo in zakonolomstvo prve vrste. Šuklje pa je radi tega tudi padel in koncem decembra odložil glavarstvo čast. Na njegovo mesto je potem prišel dr. Šusteršič in klerikalna večina se je oddahnila. V zloglasni seji deželnega zbora dne 25. januarja t. l. je klerikalna večina Reisnerjev in Ribnikarjev mandat razveljavila, deželni glavar in deželni predsednik sta to zakonolomstvo mirno vzela na znanje. Med tem je preteklo že pol leta. Večina deželnega odbora je sklenila, da zbore kranjski deželni zbor že te dni, kljub protestu dr. Trillerja, ki je povdarjal, da je deželni zbor še vedno nepopoln in kljub temu, da vsi drugi avstrijski deželni zbori zborejo šele meseca septembra. Sedaj se je naša slavna vlada naenkrat spomnila, da je treba razpisati za Ribnikarjev in Reisnerjev mandat nove volitve, ki se pa bodo vršile šele 24. sept. t. l. Postopanje vlade je v tem slučaju zelo čudno. Dočim je vlada na vso moč hitela, da razpiše volitve za izpraznjeni klerikalni Šukljetov mandat v Beli krajini, se ji v Ljubljani ni čisto nič mudilo, seveda zgolj radi tega, ker gre tu za dva napredna mandata, katerih klerikalci nikdar ne bodo dobili v svoje roke.

Dragoceno priznanje. Včerašnji »Slovenec« kar celo stran posvetil hvali socialnih demokratov, ki so pripomogli klerikalcem v Mostah do zmage v vseh treh razredih. Sploh »Slovenec« in »Zarja« sedaj kar tekmujeta v zabavljanju čez naprednjake. Posebno »Zarja« silno jezi, da nekateri sociji, ki so bili vsled službe na železnici zadržani, niso mogli priti na volišče, da bi oddali svoje glasove za klerikalce.

V isti sapi pa »Zarja« tudi odločno zavrača vsako sumničenje, da bi bili socialisti zvezani s klerikalci. No, zato jih je pa včerašnji »Slovenec« pošteno udaril po zobeh. »Slovenec« namreč piše: »Tudi v III. razredu je zmagala lista S. L. S., na kateri je bilo pet socialnih demokratov. Lista S. L. S. je dobila 343—399, samostojna socialistična lista 55 do 56 glasov. Ti rezultati govorijo več kot preveč. Iz njih je jasno razvidno, da večina socijev ni hotela voliti svojih samostojnih kandidatov, ampak je šla raje v boj za klerikalno listo. Sociji pri »Zarji« so silno zadovoljni nad klerikalno zmago in napadajo samo naprednjake! Za zahvalo jim bo že Oražem v občinskem svetu pokazal, da nimajo čisto nič govoriti.

Jugoslovanski socialni demokratje, ki so lahko ponosni na svoje politično delovanje na Kranjskem, ki se zrcali v predletni njih zvezi s klerikalci v Idriji in pa v sedanjem klerikalno-socialno demokratskem volilnem bloku v Mostah, se skrajno razburjajo, ako jim kdo le namigne, da je vse njih politično delo odvisno od dunajske nemške centrale, ki komandira z njimi, kakor jo je volja. Prišla je komanda iz Dunaja in naši socialni demokratje so zavzeli svoje stališče napram češki socialni demokraciji, ki se je znala otestiti nemškega vpliva. Na zadnjem strankinem občnem zboru se je vršila tozadevna debata, ki je jasno pokazala, da ta nemška komanda presega mnogim zavednim in inteligentnim socialistom, ki so samostojni, ki se jim ni treba bati nemškega izvajanja posledic, kakor onim, ki so se ogrevali za obsodbo čeških socialnih demokratov. Za proglasevanje prokletstva nad Celi se je posebno zavzemal Stebi, kateremu je sedaj glasilo čeških socialnih demokratov posvetilo primeren odgovor in mu naravnost povedalo, da je njegov predlog sad pritiska nemške centrale. Stebi se hoče sedaj braniti tega očitka in napada dr. Šmerala, delegata čeških socialnih demokratov, zato ker je poročal resnico. Mi smo že izrekli o ti protičeški gonji naših socialnih demokratov, bolje rečeno posameznih članov vodstva te stranke, svoje mnenje in obsodili to protičeško gonjo, ki je jasno pokazala, da stoji vodstvo naše takozvane jugoslovanske socialne demokracije pod komando in pritiskom nemško-nacionalne centrale na Dunaju. A dogodki zadnjih dni so nam dokazali, da se naši socialni demokratje, ki zabavljajo na klerikalne kanale radi družijo tudi s temi kanalami, ko vidijo, da bi na vse zadnje kaj neslo. In kake misli more slovenska javnost imeti o naši jugoslovanski demokraciji, ki stoji v narodnostnih vprašanjih pod pritiskom dunajske nemške centrale, v političnih vprašanjih pa paktira s klerikalci! Ali se vodstvo te stranke sploh zaveda naziva svoje stranke, ki hoče biti jugoslovanska, a je v službi in dnini Nemcev, ki hoče biti socialno demokratska torej proti klerikalni, a paktira s klerikalci.

Sapo zaprili! Tako piše »Slovenec« v svoji št. 164, z dne 20. t. m. radi svojega članka o »Mestni hranilnici« in »Narodnem domu!« — »Le kratak odgovorček je prinesel neki liberalen časopis (»Dane«), ki je pa tako neumen, da se vanj ne spuščamo.« — Klerikalci je vse neumno in bedasto, česar ni poželjano prevzeli šeni knez ali pa odobril dr. Evangelist Krek. Ta dva sta menda nezmotljiva, in sta vzela vso modrost in učenost v štant pri nemški šparkasi v Ljubljani, za katere prospeh se nekako veliko trudita! Že vesta zakaj? Za to pa lop! po mestnem, naprednem zavodu, da se ga oškoduje na zaupanju! Saj se poznamo! — Sicer so pa članki — ne članci v »Dnevu« našim razumnim ljudem pokazali, kam pes tace molijo — in so jih opozorili, naj se malo informirajo, kako stoji stvari pri klerikalnih denarnih napravah; — in s tem smo dosegli svoj namen, drugega nišmo nameravali — za sedaj.

Aškerčeva zapuščina. V eni zadnjih številčk smo se dotaknili nekega Narodovega felitona o Aškerču, kjer poroča neki Aškerčev znanec stvari, ki gotovo ne odgovarjajo resnici. »Narod« se je čutil poklicanega, da nas je radi tega nahrulil, toda v drugi koloni potrjuje sam vse to kar smo mi v dotičnem felitonu našli neresničnega, ko priobčuje naslednjo vest: **Aškerčeva zapuščina** je cenjena na okroglo 4000 K. V knjižnici je posebno mnogo ruskih knjig. Pripominjamo, da se v Aškerčevi zapuščini ni našel oni srebrni križ, o katerem je pisal T. H. S., da ga je baje Aškerč imel, pač pa se nahaja v zapuščini — **znak Svobodne Misli**, kravatna igla, predstavljajoča cvetlico mačeho. Torej je bilo »Narodovo« razburjenje nad nami popolnoma nepotrebno!

Kultura. G. urednik bili ste tako prijazni da ste objavili mojo notico o neokusnem pisarjenju o kulturi v gotovem delu slovenskega časopisa. Omenil nisem nikogar, a gobavec se je počel hla! »Edinost« se je čutila prizadeta in po svoji stari navadi prinesla dolgo storijo v odgovor na moje nasvete! A povedala ni ničesar, pač pa je potrdila to, kar sem pisal jaz! Ako se ponašajo tržaški Italijani s svojo kulturo, delajo to popolnoma prav, ker je narodna last, kaj bi naprimer rekla »Edinost«, da pišejo italijanski listi o slučaju, ko je 15letni fant oskrnil in umoril dekle, da je to sad slovenske kulture, ako bi italijanski listi pisali, da so mnoge slovenske porotne obravnave, ki so se vršile v Trstu posledica slovenske kulture? Tako pisanje bi obojalo vsakdo, a še nikdar nisem v italijanskem časopisu čital takih neslanosti. Ako misli »Edinost«, da ne poznam tržaških razmer, o katerih pa sploh govoril nisem se moti, a ne ždi se mi vredno o tem razpravljati; ako »Edinost« izjavlja, da bo tudi odslej naprej obečala vsak zločin ali nerodnost kakega Italijana na rovaš latinske kulture je to njen poskus in njeno pojmovanje o kulturi, a prerican sem, da ji na to pot ne bo sledil noben resen slovenski list!

Bankerot svobodomiselstva. »Slovenec« fi lozojski uvodnikar se je spravil zopet na svobodomiselstvo, ki po Aškerčevi smrti vedno straši po »Slovenčevem« uredništvu. Po zdihujočem uvodu, kjer navaja vse svobodomi-

selne akcije zadnjih let, konstatira popolenbankerot svobodomiselstva. In v čem obstaja po »Slovenčevih« trditvah ta bankerot? Tu se po kaže le naivnost »Slovenčev« bankroterja, ki vidi v uspehih ljudske volje bankerot svobodne misli. Ti uspehi svobodomiselnega bankrota po »Slovenčevem« razumevanju so naprimer sledeča dejstva: ločitev cerkve od države na Francoskem, ista stremljenja španske vlade pod Canalejasom, proklamcija ustave na Turškem, proklamacija republike v Portugalu in kar je za »Slovenca« največji greh svobodomiselcev, da so liberalni inteligentje celo starodavno kitajsko cesarstvo izpremenili v republiko! V teh dejstvih vidi »Slovenec« bankrot Svobodne misli, po našem nenju bo pa vsak tak bankrot človeštvu mnogo koristil, zato naj se le veselo klerikalci ysega sveta nad takimi »bankroti«.

O Aškerču. Naši politični in leposlovni listi so pisali o veliki in skoro nenadomestni izgubi, ki jo je utrpela slovenska javnost in prosvetljenost z umrli velikim genijem, s preminulim pesnikom Aškercem; zadnja številka X. »Slovana« pa je skoro nad polovično posvečena spominu **izvoljenca slovenske in slovanske episke Muze!** In prav je tako! O velikih in slavnih mož, ki so si stekli nesmrtnih zaslug za narodovo blagostanje in boljšo in lepšo bodočnost, se biležijo najmanjše okolščine in pripetljaji, ki morejo osvetiti potomcem razne, posnemanja vredne lastnosti in pojave značajnosti dotičnega pokojnika! — Celo slabe strani se upoštevajo pri narodovih velikanih! Saj vemo o Prešernu, kako je stiskal svoj polček v krčmi — in šel potem domov, »kovať iz pravih si rumenjake«, med potoma pa delil igrajočim se otročjem — fige, in sicer ne simboličnih, nego pravih, sladkih fig in rožičev! — A hoteli smo zapisati nekaj zelo karakterističnih podatkov za životospis pesnika Aškerca, da bode imel njega sestavitelj čim več gradiva na razpolaganje! Bilo je pred dvema letoma, ko sem se seznanil z Aškercem osebnostno, in sicer o priliki, ko so obiskali našo Ljubljano mnogobrojni ruski učitelji in učiteljice. Aškerč, znajoč popolnoma ruski jezik jim je bil dodeljen od zupanstva za tolmača in voditelja po Ljubljani. Od tistega časa sva se videla skoro vsaki dan na istem mestu, bodisi v kavarni ali pa na ulici, in se redoma pozdravljala. Pred nedavnim časom je zajutrkoval v kavarni »Evropa«, a zadnje čase pa se je bil preselil v kavarno pri »Sionu«. — Kaj je bilo temu povod, ne vem! V kavarni »Evropa« je navadno prebiral domače dnevnike, in pa nemške. Nekeč bere v nekem listu uvodnik pa naenkrat udari z desnico po listu in proti meni držeč list pravi: »Ti ljudje ne znajo slovenskega jezika! To vendar ni slovesko, kar se tu piše; to je pravi germanizem!« A. Aškerč je bil zadnje dneve zelo siten in nestrpljiv! Aškerčevo podrobno delo za ljudsko prosveto pa se zrcali v tem, da je redoma vsako jutro donesal svoj prečitani »Narod« od prejšnjega dne v določeno tobakarno, ker je vedel, da ga »Prosveta« pošilja na obmejne ogrožene slovenske okraje, kjer naj budi nezavedno maso za prosvetljeno delo! Tako je A. Aškerč tudi s to navidezno malenkostjo točno izvrševal prevzeto zadajo: »dovesti svoj mali, a nadarjeni narod s prosveto k svobodi!« Hvaležen mu spomin!

Od mine do ubijalke. V četrtek popoldne se je pričela pred zagrebškim sodiščem obravnava proti 54letni Ruži Kunovec iz Brega radi umora lastne sestre. Ruža Kunovec je kot 19letna deklica prostovoljno stopila v samostan usmiljenih sester v Zagrebu. L. 1901. jo je samostan nastavil za usmiljeno sestro v bolnici. Od tega časa naprej je imela silno težko življenje, ker so jo njene tovarišice neprestano zasmehovale in preklinjale. To ji je postalo kočno tako nezno, da je l. 1909. pisala svoji sestri Mari, vdovi Markovič, naj jo vzame k sebi na Breg. Mara se je v resnici takoj odpeljala v Zagreb in odvedla sestro s seboj na dom. Ruža je izstopila iz reda in odšla na Breg, ki je ravno leto poprej umrl njen oče Gjuro, ki je zapustil vse svoje premoženje Mari, dočim je njo radi tega, ker je stopila v samostan, popolnoma razdedila. Ruža je na Bregu vodila domače gospodarstvo in stregla svoji sestri Mari, ki je bila vedno bolehnata. To je Mari tako ugajalo, da je l. 1906. napravila oporoko in imeenovala v njej univerzalnim dedičem svojo sestro Ružo. Kar se je med obema sestrama nadomada spremenilo iz neznanih vzrolov razmerje. Mara je začela preganjati Ružo in ji tudi dajala vedno manj hrane. Ruža je vse to nekaj časa mirno prenašala. Ko pa je zvedela, da hoče Mara celo razveljaviti poprejšnjo oporoko, jo je to tako užastilo, da je sklenila spraviti Mara s pota in je to tudi storila. Uzela je precej težek železen drog in udarila v noči dne 11. junija t. l. svojo sestro Mara po glavi, tako, da je bila nemesto mrtva. Ker ji vest le ni dala miru, je vso stvar sama javila sodišču. V Zagrebu vlada za to obravnavo veliko zanimanje.

Kaznovani trinogi. V Omsku na Ruskem se je vršila te dni obravnava proti šestim policijskim oficirjem, ki so bili obtoženi radi grozovitega mučenja kaznjencev. Vsi oficirji so bili degradirani in za kazen prestavljeni v Sibirijo.

Titus v vojašnici. V olomuški garnizijski bolnici leži sedaj 50 vojakov, ki so oboleli za tifusom. Dva sta že umrla. Vojaška oblast je odredila, da ne sme nihče iz vojašnice v mesto, da se tako prepreči razširjenje te nalezljive bolezni.

Iz strahu pred slepoto. V mestu Jožefovo na severnem Češkem je skočil mestni arhitekt Ferdinand Seif iz 5. nadstropja na tla in obležal na mestu mrtev. Seif je v zadnjem času precej oslepel; ker se je bal, da zgubi vid popolnoma, je izvršil samomor. Njegova tragična smrt je vzbudila med meščani splošno sožalje.

Kinematograf »Ideal«. Spored za torek 23., sredo 24. in četrtek 25. julija t. l. 1. Tisoč milj v ameriškanih skalah. Potovalna slika. 2. Oba prostovoljca. (Amerikanska drama. Samo popoldan). 3. Zurnal Pache. (Kinematografska

poročila. Najnovejši dogodiljaji, šport, moda itd. Med tem: »Ob priliki praškega sokolskega zleta prirerjenega obhoda se vdeležijo 28.000 Sokolov). 4. Nezaslužena bolest. (Senzacijska družinska drama v treh dejanjih. Italijanski umetniški film. Pasquali film Turin z gđ. Anitto D'Amoro v glavni vlogi. Samo zvečer). 5. Ubito ogledalo. (Kraška veseloigra.) V soboto dne 27. julija »Niti usode«.

Promenadni koncert »Slovenske filharmonije« se vrši ob ugodnem vremenu danes od pol 7. do pol 8. ure zvečer po gradom »Tivolij«.

Prosveta.

O VZGOJI IN VZGOJITELJIH.

Ob koncu šolskega leta je izšla knjiga, ki je bila nam zelo potrebna — knjiga o »srednje šolski vzgoji«. — Napisal je to knjigo profesor in je — dobra knjiga. V nji ni kakih številnih praznih besedi — ampak so nauki in skušnje — podane iz lastnega življenja in iz temeljitega študija. Pri nas so dobre knjige redke — zato govorimo o tej knjigi. Reči se mora, da ravno naše srednje šole nimajo dobrih vzgojiteljev, — razven par častnih izjem — in daje zato naša srednješolska vzgoja pogosto zelo slaba in sreča pri vsem je morebiti le to, da velja v vzgoji čudni paradokson: da namreč vzgoja pogosto doseže ravno nasprotno od tega, kar hoče.

Nekoč sem začel zbirati »cvetke s polja vzgojeslovskega« in moram reči, da je bila to zelo lepa zbirka — le da je narasla na tako visoko število — da ni bila že več lepa. Na vzgojitelje sem prenehal verovati, kakor hitro sem med njimi spoznal: špicele. Nekoč sem prišel okoli osme ure v gostilno na večerjo — kot osmošolec. Do sedmih sem učil druge — to je bil moj zaslugež — pol ure sem se spremljal — potem sem šel večerjat — in nisem niti zapazil, da je ura osem, in da študent čez osmo uro ne sme biti zunaj. Prišel je v gostilno profesor in me je naznanil. Šoli. Dokazoval sem, da ima lačen študent pravico ob osmih večerjati — ako do sedmih instruiram in si služi svoj kruh. Nič ni pomagalo. Dobil sem dve ure karcerja. V nedeljo dopoldne, ko bi bil moral zopet učiti — sem moral sedeti. Inšpiciral me je neki nemški profesor in sem mu celo stvar pojasnil. Priznal je, da je pravica na moji strani in da je malo častno za profesorja, ako denuncira. Toda konferenca je sklenila tako — in treba se je ukloniti. Od takrat torej sem spoznal, kdo je vzgojitelj in kdo ni vzgojitelj. — Nekoč smo se v šoli prepirali za neko obliko. Profesor je trdil svoje, mi svoje. — Nazadnje je rekel: »Jaz bi ne odnehal, tudi če ti vedel, da nimam prav...«

Neki naš tovariš je imel svoje kolo in se je peljal na dan pred koncem šolskega leta domov. Zlutra se je pripeljal v Ljubljano po izpričevalo — v biciklistovski obleki. To se je zdelo gospodom tak pregrešek proti vsem paragrafom disciplinarnega reda, da so šli še predno so razdali spričevala, na posvetovanje, in so mu popravili red iz vedenja iz »befriedigend« v »entsprechend«. — Neki tovariš je imel lepe lase in je nosil vedno lepo počesane. Neki profesor, — ki je sam imel plešo — ni mogel videti lepih las — pri konferenci se je o lasen večkrat govorilo — in res je konferenca sklenila, da se mora naš tovariš ostriči. — Nekoč smo dobili hišni obisk. Ako je dijak bolan — navadno ni obiska — k večjemu šolski sluga pride pogledat — če je res bolan... Pri je k nam katehet in en profesor. Našel nas je v sobi: eden je čital nekaj hrvatskega, drugi nekaj ruskega, tretji ne vem kaj. Profesorja sta si ogledala knjige in zmajevala z glavami. »To čitate! Kje je pa Wappler? ... Ali ne veste, da so prepovedane knjige, ki niso iz šolske knjižnice?« — Rekli smo, da se učimo nekatere jezike skupno. To je bil ogenj v strelhi. Kaj takega, da mora profesorski zbor dovoliti.

Sploh odnesli smo mnogo spominov, ki se jim danes smejemo — a takrat so bile to za nas resne zadeve.

Pravijo, da je v zadnjem času boljše — pa tudi sedaj se še vedno sliši o čudni vzgojni »modrosti«, ki se kaže pri nas bolj nego drugod. Zato je prav prišla ta knjižica o »srednješolski vzgoji«, ki jo je sicer napisal profesor — pa je v nji malo profesorskega. Zato je vsem tem bolj priporočljiva. Prof. dr. K. Osvald podaja nekako svojo profesorsko izpoved. Tudi on je bil nekoč, kakor vsi drugi — potem se je pobiljšal.

Modernemu času je treba moderne vzgoje. Njegovo knjigo naj bi si prečitali vsi — starši, profesorji in učenci. — Vsak bo našel v njej mnogo lepega in poučenega.

Ta knjiga je ob enem prvi zvezek velike zbirke, ki jo namerava izdajati »Goriška tiskarna«. — Ta zbirka obeta nam lepih poučnih del in nam bo izbrano služila. Saj doslej nimamo nič podobnega. Naročniki dobe vse zvezke po 60 vin. Naročnik je vsak, ki plača 5 zvezkov naprej — torej 3 K. »Srednješolska vzgoja« obsega 124 strani — torej zelo cena knjiga za nas. Založba ima dobro voljo podati Slovincem lepo zbirko. Na nas je, da jo podpiramo.

* Dr. K. Osvald: Srednješolska vzgoja. Gorica 1912.

Ob železni cesti od Krke do Kolpe.

Iz Bele Krajine.

I.

Tako sem vendar enkrat izpolnil, kar sem že dolgo časa obljuboval: obhodil sem celo progo nove železne ceste od Krke do Kolpe. Če bi bil mogel prehoditi večinoma še neprodre prodore, bi bila ta pot dolga 48 km in 100 m — sicer računši od novomeškega do metliškega

kolodvora. Tako pa je moja pot ob novi železni cesti znašala nekaj kilometrov več, zlasti če računam tudi postranski skok iz Prelog čez Ašelice, Črmošnjice na Gače, okrog 950 m visoki, razgleda bogati hrib prvih kočevskih naseljencev. Napravil sem ta »odskok« iz Prelog, ker sem zvedel, da so Gače v zgodovini Dolenjske znamenita postojanka in da stoje ondoli razvaline rojstne hiše očeta enega za novojšo zgodovino Bele Krajine najbolj zaslužnih mož: Julija Mazella-ta. Zato nameravam o teh Gačah ob drugi priliki posebej izpregovoriti.

Se le sedaj, ko sem prehodil celo progo belokranjske železnice, ko sem videl vse kraje od Krke do Kolpe, zamorem podati celotno sliko krajev ob progi tostran Gorjancev, to je od Novega mesta do Preloga, se glede prvega dela proge omejim le na kratko. Proga je zanimiva le pri izhodišču. Novo mesto in sicer: galerija ob Krki, predor pod cesto in parkom, most preko Krke. Od tu dalje teče proga po valovitem kraškem terenu, večji del skozi gozdne parcele. Drugi kratki predor je pod graščino Rupč Vrha. Predor meri blizu 200 m. Od tu se pričenjajo veliki nasipi. Prva postaja Birčna vas se nahaja čisto v gozdu 5 minut od vasi. Krajevna slika se menja in postaja zanimiva še le, ko dospemo do postaje na Uršnih Selih. Od tu dalje se proga vije po rebri večinoma skalovitega brega mimo tretje postaje Rožni dol, pred katero je 480 m dolgi predor »Sandriegela«. In še komaj 3 km, pa smo v Prelogu. Okrog in okrog gozdni vršaci, katerim kraljujejo jugozapadni vrhovi Gorjancev. Pred glavnim predorom je v živo skalo vrezana zaseka (Einschnitt). Dva kilometra dolgi predor loči progo, ali Dolenjsko od Bele Krajine. Predor je sedaj približno 200 metrov navrtan. Prišli so tudi v razširjevanjem predora.

Kakih 4 km po zmerno napeti cesti od Predalje, pa smo na južnem sedlu Gorjancev, pod vrhom Semič (575 m) ali kakor se navadno ta del nazivlje: na Kumpmatlu. Tu se zveže cesta iz Prelog z ono iz Črmošnjice. Pri gostilni znani pod imenom »zum deutschen Wirt« (Baudarek Johann, Čeh) se cesta zopet razcepi. Desno proti Črmošlju, levo proti Semiču, Metliki in Novemu mestu. Jaz, kakor že preje omenjeno, nisem šel iz Prelog naravnost proti Semiču, nego sem krenil čez hrib Ašelic na Črmošnjice, od tod na razgleda bogate, zgodovinsko zanimive Gače, od tod po okrajni cesti mimo kočevskih vasi, kjer sem v Verčicah zasledil zopet drugo nemško šolo »Rosegger Schule«.

* Glej »Dan« štev. 176 in 178, pod naslovom: 20 km ob belokranjski progi.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

CUVAJEVA NASILJA.

Zagreb, 22. julija. Stol sedmorice je obsojil v Gledensko ječo dijaka Romana Sovarija, ker je izjavil, da poskušena atentata na komisarja Cuvaja ne obzale. Prvo sodišče je preje Sovarija oprostilo.

Zagreb, 22. julija. Priziv kaplana Cvrkovića, ki je bil obsojen na tri mesece zapora, ker ga je komisar Cuvaj obdolžil, da je v neki pridigi hujškal narod proti njemu, je sodišče zavrnilo in sodbo potrdilo.

Dubrovnik, 22. julija. Sedem visokošolcev je bilo obtoženih, da so na dan, ko je došla vest o poskušnem atentatu na komisarja Cuvaja, odobrvali ta čin. Sodišče je štiri izmed njih oprostilo, proti enemu je bila razprava preložena, dva pa — Bjelovučić (Hrvat) in Šišić (Srb), sta bila obsojena v denarno globo v znesku 35 K.

SAMOMOR MAŽARONA ROHRAUERJA.

Zagreb, 22. julija. Vслед nervoznosti se je danes tu ustrelil vsemružniški profesor dr. Julij

Rohrauer, znani mažaron in slepo orodje v rokah vsake protihruške vlade.

RUSKO-JAPONSKO ZBLIŽANJE.

Peterburg, 22. julija. Japonski državnik in bivši ministri predsednik, knez Katsura, ki potuje v važni politički misiji v Peterburg, se je na svojem potu ustavil v Harbinu, kjer so mu tamošnji Rusi priredili velik banket, katerega so se udeležili Rusi in Japonci. Povodom te prilike je rekel knez Katsura: »Današnja prilika je naša, da sedimo Japonci skupaj z Rusi pri eni mizi. Ta miza pa je slika sedanjega razmerja med Rusijo in Japonsko. Življenski, ekonomski in politički interesi so ti dve državi zvezali tako tesno, da je za njih nadaljni razvoj potrebno največje edinstvo. A to niso nikake, sanje, to je prava resnica.«

AVIJATIK VIDMAR V SRBIJI.

Belgrad, 22. julija. Avijatik Vidmar, ki je priredil nekaj dobro uspešnih poletov v Belgradu, je dobil od srbskega vojnega ministarstva dovoljenje, da priredi par poskusnih poletov v notranjosti Srbije v raznih mestih. S to odredbo srbskega vojnega ministarstva se hoče poizkusiti teren za polete v notranji Srbiji, ker je Srbija ustanovila svoje zračno brodogradništvo in namenila, da se več oficirjev in podoficirjev v avijatiški šoli v Parizu.

Strašno trpinčenje delavcev v državi Peru.

Splošno senzacijo vzbujajo te dni poročila o strašnih mukah, katere morajo prenašati delavci londonske družbe »Peruvian Amazon Company« v starodavni državi Peru v Južni Ameriki. Naravnost neverjetno je, da bi se mogla v 20. stoletju dogajati taka grozodejstva, ki prekašajo v enem oziru še srednjeveške čase.

Angleški časnikar Sir Roger poroča o teh grozodejstvih sledeče. Tekom zadnjih 12 let je bilo eksportiranih iz države Peru v Anglijo 4000 ton gumija, kar je stalo okoli 30.000 Indijancev življenje. Angleška družba je pustila uboge sužnje poginiti od lakote, mnogo je bilo

obglavljenih ali ustreljenih, mnogi so morali najprej prenesti strašne muke, nakar so bili sežgani na grmadah. V krajih, kjer se izdeluje gumij, leže celi kupi človeških okostij, kakor da bi se vršile pred kratkim tam velike bitke. Indijance, moške, ženske in otroke, ki niso pri delali dovolj gumija, so pretepali do krvi, a to je bila še najmanjša kazen.

V svojih poročilih navaja Sir Roger par primerov, v katerih so bila mlada dekleta tako razmesarjena, da so bile rane sploh neozdravljive; nesrečnicam je vsled tega meso gnjilo na živem telesu. Ko so bile te revce že popolnoma onemogle, jih je družba nagnala domov, v domače vasi. Večina njih je seveda umrla že na potu.

Uradniki, ki so nadzirali delo, so navadno operirali tako, da so vsakega, ki ni mogel dovršiti predpisanega dela, pretepli najprej do krvi, nato mu pa odrezali ali uho, nos, roko, nogo, ali pa celo jezik. Ženske so zgrabili za lase in jih tolkali časa metali ob tla, da je bilo vse telo popolnoma v krvi, materam so izrezavali prsa. Štiri mlade Indijance so držali toliko časa pod vodo, da jim je popokalo črevo. Neko žensko so obesili z glavo navzdol na drevo. Pod glavo so nato zažgali ogenj in pekljeno telo. Muogim so vliвали v usta petrolej in ga nato zažgali.

Ako so hoteli družbini uradniki praznovati kake orgije, so privlekli iz ječe kakega moža, ga privezali k drevesu in streljali nanj kakor na kako tarčo.

Voditelj vseh teh nasilnosti je neki Armando Narmand, katerega imenujejo Peruan-ci belcebuba.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Popolnoma nov Pieteršnikov slov. nemški slovar se prodaja za 14 K. Ponudbe pod »Slov.« na »Prvo anončno pisarno«.

Enodružinska vila Pod Rožnikom št. 264 se jako ceno prodaja. 477—6

Zahvala.

Za vse obilne presrečne dokaze sočutja in tolažbe povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega nepozabnega najboljšega soproga, očeta, brata, svaka, strica gospođa

Fran Ks. Trošta,

nadučitelja, imetnika zaslužnega križca, tajnika deželne gasilske zveze, načelnika prostov. gasilnega društva na Igu, častnega člana družih gasilnih društev itd.

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo predragega k večnemu počitku izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in drugim udeležencem ter darovalcem prekrasnih vencev najiskrenejšo zahvalo.

Osobito in posebej se zahvaljujemo čč. duhovščini, gosp. dr. Staretu in gosp. dr. Košenini za pomoč v dolgoletni bolezni, visokorodni gospe grofici Auersperg in gđ. Kronberger za izkazane dobrote, g. nadzorniku Gaberšku, vsem g. tovarišem in tovarišicam, dalje za mnoge obiske g. ces. svetnika Fran Doberleta, g. Petriča in g. Ogorelca, različnim gasilnim društvom iz Kranjske, zastopniku štajerske gas. zveze g. dr. Bergmannu, županstvu in občinskemu odboru izanskemu ter okoliškim. Zahvaljujemo se tudi izanskemu gas. društvu in občinstvu, ki so rajnega spremili na zadnji poti.

Srčna hvala tudi g. dež. posl. E. Ganglu in g. Barletu za prekrasne nagrobne govore in g. pevcem-tovarišem za ginjažive žalostinke.

Srčna zahvala vsem!

Na Igu, dne 20. julija 1912.

Žalujoča rodbina Troštova.

(503)

— 628 —

dezna moč, lajšati nesrečnežev bolečine. Pa le lajšati; odpraviti jih, ji ni bilo dano. Da se je nova meniška trojica tako priljubila kralju, temu je bil v prvi vrsti vzrok Brancaillonova neugnana natura. Karl Šesti se je nad vse rad smejal in Brancaillon je bil kakor ustvarjen, stalno siliti nekoga v smeh.

S smehom pa je prišlo zaupanje...

Po odhodu kartopisca, je kralj zopet zamizal in začel moliti očenaše. Trojica pa je iztegnila roke, kakor k blagoslovu. Stali so nekaj časa mirno, nato pa jeli hoditi okoli naslanjača in Bruscaille je glasno govoril naučene latinske stavke, tovariša pa sta mu sem in tam segala v besedo s kratkim: amen. Nato so se zopet postavili pred kralja, tlesnili v roke, in Bruscaille je glasno zaklical:

— V imenu Boga Vsemogočnega, demon, ki si naseljen v tem telesu, zapovedujem ti, da greš na —stu iz njega!

Trikrat je ponovil svoje povelje, nato je stopil za kralja in mu položil obe roki na glavo. Bragaille in Brancaillon sta se vstopila na levo in desno naslanjača, ter prijala kralja za roke. Seda, bi morali začeti peti latinsko pesem, pa pozabili so jo vsi trije. Brancaillon si ni domišljjal, ampak začel je brez vsega peti kvanto v narečju in oba sta morala peti z njim. Mesto mnogoonega, cerkvenega napeva se je razlegala po sobi poskočna, vse prej nego pobožna pesem. Kralju je očividno ugajala; zakaj usta so se mu smehljala. Ko so skončali pesem, je stopil Bruscaille zopet pred kralja, iztegnil roko tik k njegovim prsom in jo zopet skrčil k sebi; isto kretanje je nešteto krat po-

— 625 —

— Da, je pritrdil kralj in se pobožno prekrižal. Vendar bi mi bilo ljubše, če bi govoril vaš častiti Brancaillon. Pa začnite v božjem imenu!...

— Sire, blagovolite se posaditi v naslanjač in položiti glavo nazaj... da, tako. In sedaj prosim, da se Velikanstvo ne gane.

— Ali je tako prav? je ponižno menil kralj in se zavil v blazine.

— Popolnoma prav, sire, bodite mirni in zaprite oči. Tako, in sedaj izmolite dvanaest očenašev.

— Dvanajst! je vzkliknil kartopisec. Šest več, kakor pri Tosantu. Sire, ako kdo, ti vis ozdravijo!

— In Tosant mi ni ukazal zapreti oči, je menil kralj.

Kralj je storil, kakor mu je dejal Bruscaille. Zavil v plašč temnosive barve je sedel v naslanjaču, polnem blazin, da skoro ni bilo videti telesa. Roke so mu ležale na kolenih in suhi, koščeni prsti so se mrtvaškobledo izvezali na temnem blagu. Tudi v obraz je bil bled in v tem hipu skoro nepoznat. Zakaj mižal je in ves blazin izrazil, ki je ležal ravno v očeh, je bil izginil.

Kabinet je bil slabo razsvetljen, bilo je še jutro in zunaj so se vlačile rumene megle. Meniška trojica je stala pred oknom, da jim je padala svetloba v hrbet in od kraljeve strani so bile videti le tri sence nenavadnih obrisov. Za kraljem je stal kartopisec in najrazličnejše misli so se mu pojavljale po glavi. Nikdar mu ni šlo v glavo, da bi mogli zaklinjati kralja kaj pomagati. Odkar pa je bila Odette v palači, Hlisa Saint-Pol.

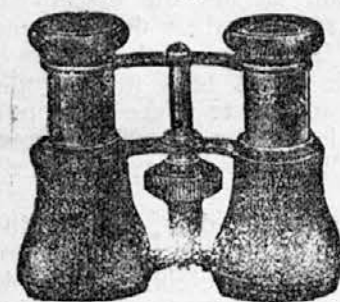
130

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priloga kot prvi slovenski izprašani in obla-
veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Dalnogled, toplo-
mere, in zrakomere
vseh vrst.

Očala, ščipalniki na-
tančno po zdravni-
škem receptu.

Cenike pošiljam na
zahtevo zastonj in po-
štne prosto.

Pridobivajte novih naročnikov!

Knjigoveznica
A. Feldstein
v Ljubljani
Radeckega cesta 12
se najtopleje priporoča.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Meto-
dove šolske družbe!

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
ČESARK, Šelenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta.
MRZLIKAR, Sodna ulica.
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.
KOŠIR, Hilšerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUŠNIK, Rimska cesta.
UŠENIČNIK, Židovska ulica.
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
KRIŽAJ, Sp. Šiška.

WISIAK, Gosposka ulica.
KUSTRIN, Breg.
TENENTE, Gradaška ulica.
VELKAVRH, Sv. Jakoba trg
SITAR, Florjanska ulica.
BLAZNIK, Stari trg.
NAGODE, Mestni trg.
KANC, Sv. Petra cesta.
TREO, Sv. Petra cesta.
KUŠAR, Sv. Petra cesta.
PODBOJ, Sv. Petra cesta.
ELŠNER, Kopitarjeva ulica.
BIZJAK, Bohoričeva ulica
REMŽGAR, Zelena jama.
SVETEK, Zaloška cesta.
KLANŠEK, Tržaška cesta.
JEZERSEK, Zaloška cesta.
LIKAR, Glince.
STRKOVIČ, Dunajska cesta.
ŠTRAVS, Škofja ulica.
TULACH, Dolenjska cesta.

Naznanilo.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da sem svoj lokal
na Rimski cesti št. 11 opustila ter da bom imela svojo
trgovino s kolesi in izposojevalnico koles
od danes naprej samo na Marije Terezije cesti št. 14
(pri „Novem svetu“).

Briporočam se slavnemu občinstvu za cenjena nazo-
čila ter belešim z odličnim spoštovanjem

Ljubljana, 23. julija 1912.

Ana Gorec

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.
naznanja
okasijsko prodajo
*poletnih oblek in slamičkov za gospode in dečke, ter poletne damske kon-
fekcije z globoko reduciranimi cenami.*

Št. 23.942.

Razglas.

V tekočem tednu se je pričelo delo v Ljubljanični strugi; voda je v strugi močno
upadla in kanali se iztekajo prosto; hoja po strugi, kakor tudi umivanje in pranje v
plitvi, umazani vodi je nevarno, kajti pripete se lahko kake poškodbe, po kanalski teko-
čini pa je prav mogoča kaka okužba.

Vsled tega podpisani mestni magistrat v zmislu § 44. obč. reda za deželno stolno
mesto Ljubljano, **strogo prepoveduje** nepoklicanim hojo po strugi Ljubljanice, umiva-
nje in pranje v umazani vodi, ter sploh vsako neopravičeno uporabo struge in vode.

Vsak prestopel se prepovedi se bode kaznoval po določilih § 70. obč. reda ljub-
ljanskega, oziroma pp ministrski naredbi z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 10. julija 1912.

Župan:

dr. Ivan Tavčar l. r

Učiteljska tiskarna v Ljubljani
izvršuje vsa tiskarska dela okusno in po zmernih cenah.
Zaloga županskih in drugih uradnih tiskovin.

Prihod vlakov v Ljubljano iz:

Dunaja . . .	12 ⁵⁵	3 ¹⁶	4 ⁴⁸	5 ⁵⁵	9 ⁵⁶	12 ⁴⁷	5 ²¹	8 ⁵⁸	5 ³¹
Trsta . . .	12 ⁰²	4 ⁰⁹	9 ⁰⁴	11 ²¹	2 ⁵¹	6 ¹⁷	9 ⁴⁷	11 ⁴⁵	
Trbiža . . .	7 ²³	9 ⁵¹	11 ¹⁴	4 ²⁰	7 ⁰⁰	8 ¹⁵	11 ³³		
Kamnika . . .	6 ⁴²	11 ⁰⁰	2 ⁴¹	6 ¹⁵	10 ³⁰				
Rudolfovega . .	8 ⁵⁹	3 ⁰⁰	9 ¹³						
Kočevja . . .	8 ⁵⁹	3 ⁰⁰	9 ¹³						
Vrhnike . . .	6 ³⁸	10 ³⁶	7 ²³						

* Brzovlak. ** Vozi ob nedeljah in praznikih.

Odhod vlakov iz Ljubljane proti:

Dunaju . . .	12 ⁰⁸	12 ¹⁸	4 ³⁹	7 ³⁰	11 ²⁶	3 ¹¹	6 ³²	9 ⁵³	10 ⁴⁵
Trstu . . .	1 ²⁰	3 ²²	5 ¹³	6 ⁰³	10 ⁰²	1 ⁰⁶	5 ⁴¹	8 ²⁸	
Trbižu . . .	1 ⁴⁷	6 ⁵²	9 ⁰⁹	11 ³⁰	3 ³²	6 ³⁵	10 ⁰⁰		
Kamniku . . .	7 ²⁷	11 ⁵⁰	3 ¹²	7 ¹⁵	11 ⁰⁰				
Rudolfovem . .	7 ³²	1 ³¹	7 ⁴⁴						
Kočevju . . .	7 ³²	1 ³¹	7 ⁴⁴						
Vrhniki . . .	7 ³⁵	1 ¹⁸	8 ¹⁰						

* Brzovlak. ** Vozi ob edeljah in praznikih. † Od 26. maja oziroma 1. julija.

**„DAN“ se prodaja po vseh
tobakarnah po 6 vin.**

„Dan“ je edini slovenski neodvisni
politiški dnevnik.
„Dan“ je najbolj informirani slovenski
dnevnik.
„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki
izhaja tudi ob nedeljah in
praznikih.
„Dan“ je najodločnejši neodvisni ju-
tranji list.
„Dan“ je najcenejši napredni dnevnik;
posamezni izводи po 6 vinajev,
s pošto mesečno le K 170.
„Dan“ je razširjen v najširših ljud-
skih slojih, ker ga vsakdo rad
čita in je zato jako uspešno
oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu
učitelstvu, vsem učitelj-
skim društvom in vsem
okraj. učiteljskim knjiž-
nicam

po vsebini in opremljenosti krasno
Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga
stane 3 K, — broširana
2 K 60 vin., s poštnino
26 vinarjev več.

Naroča se v Učiteljski tiskarni
v Ljubljani.

se mu je zdelo naravnost bedasto, klicati še
koga, ko je deklica mogla hipoma in popolno-
m utešiti vsak kraljev napad. Ni se mogel
vzdržati, da se ne bi ponorčeval iz prečudnega
prizora.

— Pri Junoninem krilu, o sire, je vzklik-
nil, kakó divno izgleda vse to. Da sem jaz na
vašem mestu, gotovo znorim na veke, predno
bi poteklo pol ure. Pa kaj bi govoril! Saj me-
ram biti prepričan z vami vred, da postanete
v družbi te malopridne trojice tako prebri-
sani, kakor je sam vojvoda Berry.

— Gringonneur, ti torej meniš, da nisem
pri pameti? se je okrenil kralj k kartopiscu.

— Danes, Velikanstvo, bi si upal trditi
da niste! Glejte, zakaj puščate pred se to me-
niško svojat, mahajo okoli sebe in zavijajo
oči, da mora zdrav človek znoreti. Kaj bi ne
bolan! Napak delate, Velikanstvo! Ali vam ne
zadostuje gospodična...

Gringonneur ni dokončal stavka. Zadel ga
je motni kraljev pogled in videl je, da bi bilo
boljše držati jezik za zboni.

— Kartopilec! je kriknil kralj, pusti nas
same in ne vmešavaj se v stvari, ki se te ne
tičejo! Idi v kuhinjo in naroči, da prinese ča-
stitim očetom jedi in pijače. Hočem, da so da-
nes celi dan v moji bližini!

Zanikerni trojci so se blaženo posvetile
oči, dregnili se vzajemno drug drugega in
Brancaillon je hleknil:

— Sire, na slabo ime smo navajeni v na-
šem samostanu!

— Naroči najboljšega vina, je zaklical
Karl veselo za odhajajočim Gringonneurom!

vsaka Brancaillonova beseda ga je spravila v
dobro voljo.

Tak je bil kralj Francije!

Mnogim se bo morebiti zdelo naše pripo-
vedovanje neverjetno, rajši bi radi tega po-
stregli bralcu s tako povestjo, ki bi izključe-
vala vsak dvom. Pa ravno v tem slučaju nam
ni mogoče, ker smo zelo vezani na resnična
dejstva in bi vsako lepšanje in potvarjanje uni-
čilo pravo sliko. Vprašujete se, ali je mogoče,
da je bil kdaj kralj tako zapuščen?

Pa bil je. Kaj družega je predstavljal Karl
Šesti, nego neobčudnega, zapuščenega, izda-
nega človeka ki so se mu hlapi smejali skoro
v obraz, ki ga je prepadala strašna možganska
bolezen, da je besnel in se obnašal, kakor ste-
kla zver. Na eni strani bolezen, na drugi jasni,
svetli trenutki, ko mu je stopila vsa ubožnost,
bridkost in trpljenje njegovega življenja pred
oči in se je zavedal, kako siromašno je njegovo
kraljevanje! Neznansko je zato želel ozdraveti
in vsak nasvet, vsak lek, ki se je količikaj zdel,
da more pomagati, je bil bogato poplačan. Bla-
znost se je smatrala v tistih časih za obsede-
nje od hudobnega duha in je bilo izganjanje na
dnevnom redu. V mnogih slučajih se je res po-
srečilo izganjalcem, ki so se večidel rekruti-
rali izmed meniškega stanu (najbolj so bili pri-
ljubljeni in cenjeni puščavniki), pregnati hu-
dobnega duha iz telesa obsedenca, oziroma,
kakor bi rekli danes, potom sugestije, se je
omogočilo marsiktero ozdravljenje. Ali kralj
Francije je bil neozdravljivo bolan, v kralje-
stvo njegovih zamotanih misli ni prodrl nihče.
Edino Odette je bila podeljena naravnost ču-